

Kādas priekšrocības sniedz *Clearfield*® rapšu audzēšanas tehnoloģijas herbicīds *Clamox*®?

TEKSTS: **Dorthe KAPPEL**, agronome, Dānija

Noslēdzot rakstu sēriju par *Clearfield*® (CL) tehnoloģiju, šajā numurā iepazīstināsim ar tehnoloģijā pieejamo herbicīdu *Clamox*®, kas lauksaimniekiem sniedz virkni būtisku priekšrocību, tostarp augstu efektivitāti divdīgļlapju, viendīgļlapju nezāļu un labību sārņaugu ierobežošanā, kā arī elastīgu lietošanas intervālu un laika ekonomiju.

Plašs ierobežojamo nezāļu klāsts

Clamox® ir pirmais herbicīds, kas ierobežo divdīgļlapju, viendīgļlapju nezāles un labību sārņaugus, ja apstrādi veic pēc to sadīgšanas. *Clamox*® sastāvā ir divas darbīgās vielas – metazahloris un imazamokss. Metazahloris iedarbojas uz nezālēm caur saknēm un nodrošina preparāta ilgstošu efektivitāti. Savukārt imazamokss uz nezālēm iedarbojas caur lapu virsmu. Imazamoksam piemīt augsta efektivitāte uz tādām problemātiskām nezālēm kā ķeraiņu madara, blusu sūrene, nesmaržīgā suņukumelīte, tīruma sinepe jeb zvērene, tīruma naudulis, ganu

Kreisajā pusē redzama *Clearfield*® tehnoloģija, bet labajā – tradicionālā rapšu audzēšanas tehnoloģija.

plikstiņš, lokaugļu zvērene, kā arī rapšiem kā sārņaugu un labību sārņaugiem. Līdz ar to, lietojot *Clamox*®, nav nepieciešams veikt papildu apstrādi ar graminicīdiem, tādējādi samazinot kopējo smidzinājumu skaitu.

Elastīgums laika izvēlē

Nezāļu ierobežošana rapšu sējumos parasti tiek veikta laikā, kad saimniecībā ir saspringts darba periods, tāpēc plašais *Clamox*® lietošanas intervāls – no rapša 2 lapu līdz pat 6–8 lapu stadijai – sniedz iespēju elastīgāk plānot laiku citiem lauku darbiem. Lai nodrošinātu augstāko efektivitāti uz plašāko nezāļu spektru, herbicīda lietošanas laiks jāizvēlas vadoties pēc nezāļu attīstības stadijas, kad tās sasniegušas 2–4 īstās lapas. Šis laiks atbilst 10–16 rapšu attīstības stadijai, ko rapši parasti sasniedz 14 līdz 20 dienu laikā pēc sējas. *Clamox*® jālieto tvertnes maisījumā ar virsmas aktīvo vielu *Dash*®. Plašais lietošanas laika intervāls sniedz iespēju to lietot tvertnes maisījumos kopā arī ar fungicīdiem un insekticīdiem.

Mazāks nezāļu sēklu piemaisījums

Pat neliela nezāļu invāzija var negatīvi ietekmēt augu attīstību un radīt augstu nezāļu sēklu piemaisījumu līmeni ražā. Latvijā veiktie izmēģinājumi pierāda, ka, lietojot *Clamox*®, tiek būtiski samazināts nezāļu sēklu piemaisījumu līmenis, tādējādi uzlabojot ražas kvalitāti un ienākumu apjomu.

Augsta efektivitāte arī pie minimālās augsnes apstrādes vai tiešajā sējā

Tendence pāriet uz bezaršanas un minimālās augsnes apstrādes sistēmām kļūst arvien izplatītāka, taču tā izvirza augstākas

Lauksaimnieku komentāri

Aivars Prūsis, z/s Jaunziliņi, Talsu nov.:

– Parāleli tradicionālajai rapšu audzēšanas tehnoloģijai jau ceturto gadu saimniecībā veicam izmēģinājumus ar *Clearfield*®. Arī turpmāk plānoju lietot abas tehnoloģijas, jo plašākas variācijas iespējas sniedz drošības sajūtu. *Clearfield*® izvēlējos, jo saimniecībā ir atsevišķi lauki, kuros kolhoza laikā tika audzēts eļļas rutks. Šajos laukos līdz šim nebija iespējams izaudzēt rapšus, jo tradicionālās tehnoloģijas herbicīdi eļļas rutku nespēja ierobežot, tādējādi rapši tika nomākti jau rudenī. Šo problēmu spēja atrisināt *Clamox*®, efektīvi ierobežojot krustziežu dzimtas nezāles.

Tehnoloģijas būtiskākā priekšrocība ir plašais apstrādes laika intervāls, kas sniedz iespēju nesteigties ar darbu veikšanu. Līdzīgi kā jebkurā tehnoloģijā, lietojot *Clearfield*®, optimāla rezultāta sasniegšanai nepieciešams sekot lietošanas ieteikumiem un laika gaitā uzkrāt pieredzi.

Ražas apjoms gadu griezumā tas ir saglabājies stabils. Pēckultūrās izvēloties rudens herbicīdus, rapšu kā sārņaugu ierobežošana arī nav sagādājusi nekādas problēmas.

Clearfield® tehnoloģija ir jauna, un, lai izprastu tās priekšrocības un optimālu lietošanas veidu, tā katram pašam jāizmēģina.

Vilnis Līcītis, agronoms z/s Jaunstrūkas, Streņču nov.:

– Izmēģinājumus, lietojot *Clearfield*® tehnoloģiju, veicam jau četrus gadus, un šajā laikā ražas dati *Clearfield*® un konvencionālajā tehnoloģijā audzētajiem rapšiem ir bijuši līdzvērtīgi. To var attiecināt gan uz vasaras, gan ziemas rapšu šķirnēm.

Tāpat esmu dzirdējis, ka lauksaimnieki norāda uz iespējamām izaicinājumiem attiecībā uz *Clearfield*® rapšu kā sārņaugu ierobežošānu pēckultūrās. Savā praksē neesmu saskāries ar problēmām, jo, izvēloties ieteiktos herbicīdus, *Clearfield*® rapši kā sārņaugi tiek efektīvi ierobežoti. ^{SV}

prasības herbicīdiem. Šādos apstākļos *Clamox*® ir optimāls risinājums, jo ir mazāk atkarīgs no augsnes sastrādes kvalitātes un nodrošina efektīvu nezāļu ierobežošanu pat nelabvēlīgos laikapstākļos.

CL tehnoloģija ir piemērota visiem augsnes apstrādes veidiem – aršanai, minimālai apstrādei un tiešai sējai. Tāpat to var lietot augsnēs ar augstu organisko vielu saturu, kā arī akmeņainās vai kaļķainās augsnēs.

Clearfield rapšu kā sārņauga ierobežošana

Rapši kļūst par sārņaugu kultūrā, kuru sēj pēc tiem. Vairumu metožu, ko tradicionāli lieto rapšu kā sārņaugu ierobežošanai, lieto arī šajā sistēmā. CL rapšiem piemīt tolerance pret herbicīdiem, kuru darbīgā viela kavē aminoskābju sintēzi augā, kura pēc HRAC (*Herbicide Resistance Action Committee*) klasifikācijas pieder B grupai (ALS inhibitori).

Pašlaik rapšus kā sārņaugus ierobežo galvenokārt ar sulfuronu saturošiem un citiem herbicīdiem, kas iekļauti HRAC klasifikācijas B grupā. Lai efektīvi ierobežotu CL rapšus – sārņaugus, tā audzētājiem ir jāmaina nezāļu ierobežošanas stratēģija, izvēloties kādu no Latvijā plašā klāstā pieejamiem herbicīdiem, kuru iedarbības veids atšķiras no B grupas herbicīdiem, piemēram, MCPA vai 2,4-D saturošie.

Apstrādājot laukus, jāuzmanās, lai herbicīds *Clamox*® nenokļūst uz blakus laukos esošajām kultūrām, jo, nosmidzinot ar *Clamox*® parastos rapšus, tie aizies bojā.

Nākamo gadu gaitā Latvijas tirgū plānots piedāvāt arī citus *Clearfield*® tehnoloģijas herbicīdus. Plašāka informācija par tehnoloģijas priekšrocībām, ieteikumi tās lietošanā un labas lauksaimniecības prakses piemēri CL rapšu – sārņaugu ierobežošanā pieejami BASF Agro mājaslapā www.agro.basf.lv.